

תלמודו בידו

דף סב עמוד ב

א | הוליד בנים בעודו עבד ונשתחרר, האם קיים פריה ורביה ?

ב | היו לו בנים ומתו, האם קיים פריה ורביה ?

ג | אלו מעלות נמנעות מן האדם שאינו נושא אשה ?

ד | מה נלמד מן הפסוק "וידעת כי שלום אהלך ופקדת נוך ולא תחטא" ?

א | לא קיים. שאין לעבד חייס, ואפילו כשהיה עבד לא נחשב כבנו. ואף שנאמר "ולציבא [עבד מפיכושת] חמשה עשר בנים", זהו כמו שנאמר פר בן בקר.

ב | רב הונא: קיים. שטעם פריה ורביה כדי לכלות את כל הנשמות, כדי שתבוא הגאולה. ר' יוחנן: לא קיים. שטעם המצוה ליישב את העולם. וכן הלכה. מתו בנו ובתו והניחו שניהם בן או בת, קיים את המצוה. שבני בנים הרי הם כבנים. אביי סבר שאם הבן הותיר בת, לא קיים המצוה. לרבא קיים, שיש בזה "לשבת יצרה".

ג | שרוי בלא שמחה. בלא ברכה. בלא טובה. בלא חומה [שמירה מן החטא]. בלא שלום. בלא תורה [מי שאין לו אשה נאלץ לעסוק בצרכי ביתו, ותורתו משתכחת].

ד | 1. היודע באשתו שהיא יראת שמים ואינו בא עליה בעונתה, נקרא חוטא.
2. אוהב את אשתו כגופו ומכבדה יותר מגופו, ומדריך ילדיו בדרך ישרה ומשיאם בפרקם.
3. חייב לפקוד את אשתו קודם שיצא לדרך לדבר הרשות, לפי שמתאוה לו באותה שעה. ואפילו היוצא סמוך לוסתה, אף ששאר בני אדם אסורים בנשותיהם סמוך לוסתן. [כפי רגילותה, הרואה ביום אסורה כל היום, הרואה בלילה אסורה כל הלילה]. אך ההולך לדבר מצוה אינו חייב לפוקדה, שלא יטרד בתשמיש ויבטל מהמצוה.